

Dashboard Statenvoorstel

Datum 05.09.2017	GS-kenmerk 2017/0323227	Inlichtingen bij M. Prins, telefoon 038-499 8954 e-mail: M.Prins@overijssel.nl H. Vorenkamp, telefoon 038-499 90 95 e-mail: H.Vorenkamp@overijssel.nl
Titel/Onderwerp Begroting 2018		PS kenmerk PS/2017/664
Omschrijving van besluit of onderwerp: Met dit Statenvoorstel presenteren wij de Begroting 2018. Deze digitale Begroting geeft de uitwerking van het derde jaar van het coalitieakkoord 'Overijssel Werkt!' en het door u vastgestelde beleid zoals gepresenteerd in de Perspectiefnota 2018, die op 19 juli 2017 is behandeld in uw Staten. De Begroting vormt het kader voor ons voor het jaar 2018.		
Participatieladder		
Vorm van participatie (Rol van participant) ☐ Initiatiefnemer, Beleidseigenaar, Bevoegd gezag ☐ Samenwerkingspartner ☐ Medebeslisser ☐ Adviseur inspraak ☐ Adviseur eindspraak ☐ Toeschouwer, Ontvanger informatie, Informant ☒ Geen rol		Bestuursstijl (Rol van het bestuur) ☐ Faciliterende stijl ☒ Samenwerkende stijl ☐ Delegerende stijl ☐ Participatieve stijl ☐ Consultatieve stijl ☐ Open autoritaire stijl ☐ Gesloten autoritaire stijl
Wat wilt u van PS: Ter kennis geven ☐ Overleg ☐ Brainstorm ☐ Samenwerking ☒ Besluitvorming ☐ Reflectie ☐ Overig, namelijk:		Fase van het onderwerp/besluit: : ☐ Informerend ☐ Verkennend ☐ Mede-ontwerp/coproductie ☒ Besluitvormend ☐ Inspraak ☐ Uitvoerend ☐ Evaluatie ☐ Reflectie ☐ Overig, namelijk:
Toekomstige activiteiten		Relevante achtergrondinformatie http://destaatvan.overijssel.nl
Link met:		
Connectie met strategisch onderwerp, namelijk: ☒ Revisie omgevingsvisie ☒ Werkgelegenheid ☒ Innovatie en duurzame energie ☒ Cultuurbeleid ☒ Ontwikkelopgave EHS/Natura 2000 PAS ☒ Herijking OV-tactiek ☒ Duitsland ☒ Circulaire economie ☒ Sociale kwaliteit ☐ Overige, namelijk:		Wettelijke grondslag: BBV
Relevante links:		

Statenvoorstel nr. PS/2017/664

Begroting 2018

Datum 05.09.2017	GS-kenmerk 2017/0323227	Inlichtingen bij M. Prins, telefoon 038-499 8954 e-mail: M.Prins@overijssel.nl H. Vorenkamp, telefoon 038-499 90 95 e-mail: H.Vorenkamp@overijssel.nl
----------------------------	-----------------------------------	--

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Begroting 2018

Bijlagen

- I. Ontwerpbesluit nr. PS/2017/664 (bijgevoegd)
- II. Toelichting op het budgettaire perspectief (bijgevoegd).
- III. Wijzigingen in reserves, voorzieningen en doeluitkeringen (bijgevoegd).

Samenvatting van het voorgestelde besluit

De Begroting 2018 vertaalt het beleid zoals gepresenteerd in het coalitieakkoord 'Overijssel Werkt!' en de daarop gebaseerde Perspectiefnota 2018 (PS/2017/404), die op 19 juli 2017 is behandeld in uw Staten. Via de Begroting stelt u de kaders vast voor ons college voor het jaar 2018.

Inleiding en probleemstelling

Met dit Statenvoorstel presenteren wij de Begroting 2018. Deze digitale Begroting geeft de uitwerking van het derde jaar van het coalitieakkoord 'Overijssel Werkt!' en het door u vastgestelde beleid zoals gepresenteerd in de Perspectiefnota 2018, die op 19 juli 2017 is behandeld in uw Staten. De Begroting vormt het kader voor ons voor het jaar 2018. De Begroting is vanaf 20 september te raadplegen via:

<http://begroting2018.overijssel.nl>

In de volgende hoofdstukken gaan we nader in op de Begroting 2018.

Overwegingen

1. Inleidende Samenvatting

Investeren in werk, leefbaarheid en een goed bestuur

Onze inspanningen en de inzet van in totaal € 461 miljoen euro, gaan het komende jaar naar de uitvoering van het afgesproken beleid. Onze eigentijdse aanpak en werkwijze wordt breed herkend en erkend. We constateren dat een aantal ontwikkelingen zich sneller en heviger voltrekt. Dat zijn het herstel van de economie, krimp in het landelijk gebied, zichtbare effecten van klimaatverandering en de impact van digitale technologie. In de Perspectiefnota 2018 hebben we voorstellen gedaan om hier door verkenningen en strategieontwikkelingen op in te spelen. Dit sluit aan bij de ambities die de gezamenlijke provincies hebben neergelegd in het aanbod '[naar een duurzaam Nederland](#)' voor het nieuwe Kabinet.

In de Perspectiefnota 2018 hebben we voor het impulsprogramma duurzaamheid, het koersdocument voor het natuurbeleid, de integrale netwerkvisie, aanpak circulaire economie en aanpak investeren werklocaties aangekondigd. Voor zover dit nog niet in de begroting is opgenomen volgen hierover nog aparte voorstellen. In 2018 komen we ook met de uitwerking van de aangekondigde verkenningen en strategieën.

In 2017 verwachten we een nieuw kabinet. Naar verwachting zijn de belangrijke thema's economie, energieklimaat, arbeidsmarkt, veiligheid en immigratie. Bij het schrijven van deze begroting was er nog geen regeerakkoord. Wij hebben daarmee dan ook geen rekening gehouden in deze begroting. In maart 2018 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. De samenwerking met het Rijk op basis van het nieuwe regeerakkoord en de samenwerking met de gemeenten op basis van de nieuwe besturen actualiseren we in 2018. Onze centrale thema's blijven investeren in werk met een krachtige economie, leefbaarheid met een aantrekkelijke leefomgeving en goed bestuur.

Krachtige economie

Beter vestigingsklimaat door scherpe keuzes in werklocaties en terugdringen van leegstand.

We hebben hiervoor € 24,3 miljoen voor de periode 2017-2019 gereserveerd. Hiervan is € 9,6 miljoen voor het programma 'Overijssel innoveert en investeert' in de begroting 2018 opgenomen. In de begroting 2018 hebben we € 2,4 miljoen opgenomen om de regionale specialisatie van Twente op de innovatieve maakindustrie in te vullen en uit te bouwen en de Technology Base inclusief Twente Airport verder te ontwikkelen. Gelet op de voortgang in het dossier over proeffaciliteiten op de Technology Base inclusief Airport verwachten we in 2018 aanvullende voorstellen aan u voor te leggen.

De goed draaiende economie leidt tot investeringen in het bedrijfsleven in vernieuwing en vergroting en tot hogere consumptie-uitgaven. De uitbreidingsinvesteringen van al gevestigde bedrijven en van gemeenten en provincie in bedrijventerreinen en infrastructuur gebeuren binnen de kaders en afspraken over deprogrammering. De vitaliteit van binnensteden blijft onze aandacht vragen. We blijven alert, onder andere in relatie tot de Brexit op acquisitie van bedrijven naar Overijssel met stevige kansen voor hightech en logistiek.

Iedereen in Overijssel doet mee

Ondanks de opwaartse lijn in de economie blijven bepaalde groepen een slechte toegang tot de arbeidsmarkt behouden. Wij scherpen het instrumentarium uit de Human Capital agenda aan om dit hardnekkige vraagstuk beter aan te pakken. Tegelijkertijd neemt op de regionale arbeidsmarkt het tekort aan technisch ervaren personeel toe. Aandacht en middelen voor de aansluiting tussen kennis en vaardigheden en de arbeidsmarkt wordt voortgezet.

We investeren in het verbeteren van het concurrentievermogen van het Overijsselse bedrijfsleven. Dat richt zich op het stimuleren van ondernemerschap en innovatie in het brede Midden- en Kleinbedrijf en op de internationale handelsbevordering en in het bijzonder met Duitsland. Voor de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt en versterking van het concurrentievermogen van het bedrijfsleven hebben we € 10 miljoen tot en met 2019 gereserveerd waarvan € 2,9 miljoen in 2018 in de begroting is opgenomen.

Overijssel maakt werk van gastvrijheid en vrije tijd

De vrijetijdseconomie in Overijssel heeft de hoogste groei van Nederland. Zo kwamen 15% meer buitenlandse bezoekers naar Overijssel en groeide de sector met 7,2%. Het marktaandeel van Overijssel op de nationale markt groeit nog licht. Hiermee is de sector in Overijssel in de afgelopen 10 jaar een economische factor van betekenis geworden. Om bezoek, verblijf en bestedingen en daardoor werkgelegenheid verder te stimuleren participeren wij in het uitvoeringsprogramma van 'Gastvrij Overijssel 2016-2020'. Hiervoor hebben we € 10 miljoen voor 2016-2020 gereserveerd. In de begroting 2018 hebben we hiervoor € 2,5 miljoen opgenomen. De sector biedt veel werk aan MBO-ers, laaggeschoolden, deeltijders en toetreders tot de arbeidsmarkt. Festivals en evenementen laten inwoners en gasten kennis maken met de Overijsselse gastvrijheid en dragen bij aan de naamsbekendheid van Overijssel.

Leefomgeving en economie versterken elkaar

De agro&foodsector is belangrijk voor Overijssel. Grofweg beslaat de sector 10% van de toegevoegde waarde, 15% van de banen en 70% van de grond in Overijssel en 1 op de 3 vrachtwagens in Overijssel rijdt met agro&foodproducten. Deze sector verkeert in een transitiefase. Wij ondersteunen die transitie naar duurzaamheid. We positioneren Overijssel als proeftuin en etalage voor duurzame ontwikkeling en nieuwe ketenconcepten. Dit versterkt de concurrentiepositie van de gehele keten en vergroot de kwaliteit

van de leefomgeving. Wij doen dat door in te zetten op innovatie en de ontwikkeling van beleid dat deze transitie ondersteunt. We richten ons op een goede balans tussen economie en ecologie en daarbinnen tussen natuur en landbouw. Familiebedrijven hebben een belangrijke rol bij deze opgave. Zij produceren niet alleen voedsel en grondstoffen, maar dragen ook bij aan het beheer van het landschap en de leefbaarheid in het landelijk gebied.

De uitvoering van de Programmatische Aanpak Stikstof zetten wij voort, waarmee we gelijktijdig ruimte maken voor economische ontwikkeling en bouwen aan een sterke natuur. Voor dit programma hebben we € 3,4 miljoen in de begroting opgenomen.

Cultuur is een belangrijke verbindingsfactor in de samenleving

Cultuur bepaalt en vormt onze identiteit en draagt bij aan de economie en aan een aantrekkelijke woon- en werkomgeving. Het is een relevante factor voor het investeringsklimaat. Cultuureducatie en talentontwikkeling zijn belangrijke dragers voor een levendig cultureel klimaat nu en in de toekomst. In 2018 investeren we ruim € 16,1 miljoen om de dynamiek vast te houden en blijvend in te kunnen spelen op relevante ontwikkelingen en kansen.

Aantrekkelijke leefomgeving

Investeren in een veilig en duurzaam Overijssel

Essentieel voor een prettig woon-, werk en recreatieklimaat is een gezonde en veilige leefomgeving. Daarom versnellen wij de verwijdering van asbestdaken, stimuleren duurzaamheid en vergroten het aandeel hernieuwbare energie tot minimaal 20% in 2023. In totaal investeren we hiervoor in 2018 € 10,3 miljoen. Voor de langere termijn richten we ons op de afspraak in het klimaatakkoord van Parijs. Hier past een ambitie bij om in 2050 Overijssel 100% duurzaam kan worden voorzien in de eigen energiebehoefte.

Overijssel is en blijft mooi en leefbaar

We vergroten de betekenis van natuur voor onze inwoners door samen met partners te werken aan meer groen in steden en dorpen en meer speelruimte voor kinderen in de natuur. In 2018 hebben wij hiervoor € 0,7 miljoen in de begroting opgenomen.

Om de verscheidenheid van planten en dieren te vergroten en gelijktijdig bouw- en infrastructuurprojecten mogelijk te maken, geven we 'natuurinclusief bouwen en werken' een stevige impuls. Tegen geringe kosten is hier veel winst te behalen, mits 'natuurinclusiviteit' vroeg in ontwikkelprocessen wordt meegenomen.

Ruimte voor de rivier vergroot de veiligheid en beleving

In de periode tot en met 2018 is met verschillende projecten de Vecht ontwikkeld tot een halfnatuurlijke laaglandrivier. Meer ruimte voor het meanderende water en veilige afvoer van hoge waterstanden combineren we met het ontwikkelen en ontsluiten van natuurlijke schatten langs de Vecht. De focus verschuift nu naar het benutten van de resultaten. Daarom bouwen we onze coördinerende rol binnen het programma af. Bij Ruimte voor de Rivier IJsseldelta is de eerste fase afgerond door het uitbaggeren van de IJssel en de aanleg van het Reevediep. In de tweede fase gaat het om de hoogwatervoorziening van het recreatieterrein Roggebot en de reconstructie van de N307 aan weerszijden van de nieuwe brug over het Drontermeer. Door voorfinanciering is het project in 2022 afgerond in plaats van in 2025, wat de waterveiligheid, bereikbaarheid en de beleving van het gebied door meer natuur en recreatiemogelijkheden enorm vergroot. In 2018 investeren we hiervoor € 1,5 miljoen.

Vraaggericht openbaar vervoer

De herijking OV-tactiek eindigt in 2018, maar de ombouw van het openbaar vervoer, zoals beschreven in het Koersdocument OV, zetten we de komende jaren voort. Samen met partners en inwoners ontwikkelen we nieuwe vormen van mobiliteit om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Voor de herijking OV hebben we € 6 miljoen in de begroting opgenomen.

De elektrische treinen rijden in Overijssel

Voor een goede economische bereikbaarheid werken we aan een kwalitatief goed, betaalbaar en duurzaam kernnet openbaar vervoer. De spoorlijn Zwolle - Enschede is onderdeel van het kernnet. Met de realisatie in 2018 van het 2de perronspoor, snelheidsverhogende maatregelen en de inzet van extra treinen in de spits gaat de kwaliteit van de treindienst nog verder omhoog. Dit maakt het openbaar vervoer een aantrekkelijk alternatief in de mobiliteitsbehoefte van onze inwoners. Hiervoor hebben we € 21,9 miljoen in de begroting opgenomen.

N35 zorgt voor een snellere verbinding tussen Twente en Zwolle

Door de investeringsbijdrage van de provincie heeft het Rijk de aanpak van de N35 een hogere prioriteit gegeven. Met het oplossen van mobiliteit- en verkeersveiligheidsknelpunten versterken we de doorstroming, waardoor een snellere verbinding tussen Twente en Zwolle ontstaat. In 2018 hebben we hiervoor € 3,9 miljoen in de begroting opgenomen.

Aanpak verouderde infrastructuur en kunstwerken

Om de verkeersveiligheid en de bereikbaarheid te garanderen, is het noodzakelijk om verouderde infrastructuur en kunstwerken te vervangen. In de periode 2016 tot en met 2019 vervangen we circa 23 kilometer hoofdrijbaan en 22 kunstwerken. Voor 2018 hebben we € 10,8 miljoen in de begroting opgenomen. We vervangen of verbeteren ruim 20 kilometer oeverbeschoeiing in het Kanaal Almelo - De Haandrik. Hiervoor hebben we € 4 miljoen in de begroting opgenomen.

Vlot en veilig over de weg

Met het verbreden van wegen, de aanleg van tunnels en daar waar nodig de aanleg van nieuwe wegen leveren we een grote bijdrage aan de veiligheid, doorstroming en leefbaarheid in Overijssel. Komende jaren gaat de schop de grond in voor de aanpak van de N34, N340, N331, N348 en rondweg Weerselo. In 2018 investeren we hiervoor € 51 miljoen.

Goed Bestuur

De ontwikkelingen in de samenleving vragen om een overheid die daar goed op aangesloten is. Een overheid die dichtbij en bereikbaar is. Die weet wat er in de samenleving leeft. Die luistert en inspeelt op de ontwikkelingen en kansen. Het gaat om ruimte voor initiatieven en betrokkenheid van inwoners bij beleid. Tegelijkertijd tonen we daadkracht. De veranderende verhouding overheid en samenleving zorgt voor een ander samenspel tussen Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en het ambtelijk apparaat. Het is van belang om de toegevoegde waarde van de provincie voortdurend scherp te hebben en vanuit die basis te handelen. In 2018 gaan we een nieuwe peiling/onderzoek onder bestuurders uitvoeren naar de samenwerking met gemeenten.

Wij stellen u voor om in het najaar van 2017 met de fractievoorzitters het congres van het trendbureau over het trendrapport 'grotere tegenstelling' te bezoeken en daarna met elkaar in gesprek te gaan over de mogelijkheden van uitwerking van de motie naar een nieuwe manier van samenleving in bestaande programma's.

Samen voor goed bestuur

De landelijke nacht van de integriteit 2018 vindt plaats in ons provinciehuis. We organiseren een expertmeeting om specifiek aandacht te besteden aan de rol van de gemeenteraad bij het interbestuurlijk toezicht.

De financiële positie van gemeenten is verbeterd door de positieve economische ontwikkelingen. Niettemin zijn er toch nog zorgen over het sociaal domein en de ingenomen grondposities. We zorgen in 2018 voor de verdere digitale ontsluiting van de gemeentefinanciën en begrotingscans. De vermenging van onderwereld en bovenwereld willen we voorkomen. Wij hebben verkend wat we kunnen doen tegen deze ondermijning. In 2018 gaan we een extra impuls geven aan de bewustwording, het weerbaar maken van de organisatie en de samenwerking met partners. We intensiveren ons bibobbeleid om in de pas te lopen met andere overheden. We nemen vanaf 2018 daarvoor € 450.000 in de begroting op.

De eigentijdse volksvertegenwoordiger

We ontwikkelen een serious game, die wij aanbieden na de gemeenteraadsverkiezingen. Wij evalueren de impact van het platform Jij&Overijssel en bezien op basis van de uitkomst welke vervolgacties we inzetten.

Noaberschap karakteriseert sociale kwaliteit

Er ontstaan steeds meer initiatieven die bijdragen aan een grotere zelfstandigheid van inwoners van Overijssel, op het brede terrein van wonen, werken en leven. De kennis en ervaring die lokaal ontstaat, is bruikbaar voor alle Overijsselaars. Wij bouwen in 2018 verder aan het kennisnetwerk sociale kwaliteit. In een interactief proces is het uitvoeringsprogramma 2018 en 2019 ontwikkeld, gericht op: gezond bewegen, zelfstandig leven, Overijssels Noaberschap en delen en leren. Hiervoor hebben we jaarlijks € 3,4 miljoen in de begroting opgenomen.

2. Opbouw van de begroting

De wettelijk voorgeschreven structuur is op de website herkenbaar. Er is een inleidende 'tegel' en de beleidsvelden met de drie W-vragen (wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag het kosten?) zijn afzonderlijk benaderbaar. Ook de samenvatting, Paragrafen en de Financiële Begroting hebben een afzonderlijke ingang.

Bijlage Dynamische beleidsagenda

In de begroting maakten wij in de bijlage dynamische beleidsagenda (DBA) inzichtelijk welke investeringen in de provinciale infrastructuur er de komende jaren volgen en op welke wijze deze worden gefinancierd. Ook werd het verloop van de reserve provinciale infrastructuur inzichtelijk gemaakt. Vanaf 2017 dienen als gevolg van gewijzigde regelgeving investeringen in wegen te worden geactiveerd en komen de investeringen niet langer rechtstreeks ten laste in de exploitatie. Om inzicht te blijven houden in de financiële voortgang van de projecten is de bijlage DBA uitgebreid. Vanaf deze begroting zijn alle provinciale investeringen in wegen- en waterwegen opgenomen en is de bijlage hernoemd naar Bijlage Investeringsprojecten (water)wegen.

Kengetallen en indicatoren

De doelenboom van onze kerntaken kent drie niveaus: maatschappelijke ambitie, beleidsdoel en prestaties. Conform onze systematiek zijn kengetallen gekoppeld aan de maatschappelijke ambitie en indicatoren aan de beleidsdoelen.

Doelenboomniveau	Verantwoording	Kenmerken
<i>Maatschappelijke ambitie</i>	<i>Kengetallen</i>	<i>- externe omstandigheden - niet of nauwelijks beïnvloedbaar door de provincie - <u>geen</u> streefwaarden</i>
<i>Beleidsdoelen</i>	<i>Indicatoren</i>	<i>- aannemelijk verband tussen onze inspanning en de ontwikkeling van de indicator - streefwaarden</i>

In verband met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 5 maart 2016 zijn provincies en gemeenten verplicht in de begroting en jaarverslag een bepaalde set cijfers op te nemen. Voor de provincies geldt deze verplichting vanaf de begroting 2018. De verplichte set cijfers is voor alle provincies te raadplegen op de website <http://www.waarstaatjeprovincie.nl>.

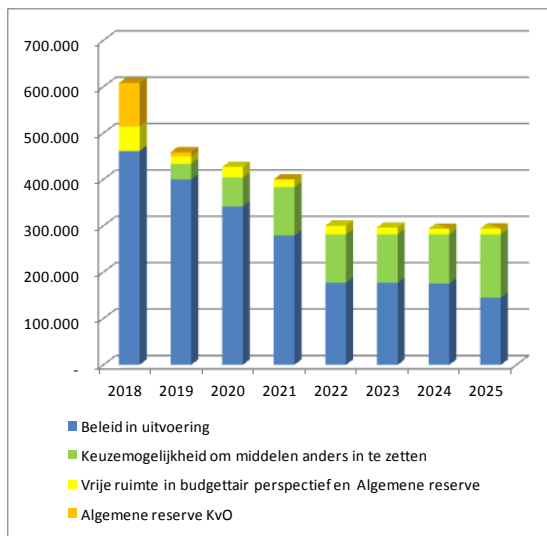
Het voorstel van het BBV kent geen onderscheid tussen kengetallen en indicatoren, maar schaaft alles onder de term "BBV-indicator". Wij hebben deze verplicht op te nemen cijfers conform onze systematiek opgenomen in de Begroting 2018. De verplichte cijfers zijn dus terug te vinden onder de kengetallen en de indicatoren.

Naast de invoering van de verplichte set zijn de wijzigingen in de kengetallen en indicatoren gering. Een overzicht van de wijzigingen is opgenomen in de bijlage 'Conversietabel kengetallen en indicatoren'. Deze is [hier](#) te vinden op de website. Daarin is expliciet aangegeven waar de verplichte set BBV is terug te vinden.

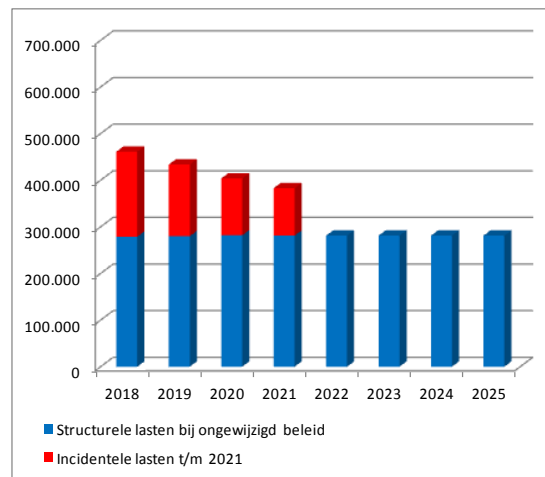
Inzicht in de flexibiliteit van de begroting

In het Coalitieakkoord is de opdracht opgenomen: "Om de slagvaardigheid en het vermogen om in te spelen op maatschappelijke opgaven van de provincie te vergroten geven wij aan het nieuwe college de opdracht om uiterlijk aan het eind van deze collegeperiode meer flexibiliteit te brengen in de structurele begroting van de provincie". In de Perspectiefnota 2017 is besloten hoe uitvoering aan deze opdracht wordt gegeven. Vanaf de begroting 2018 geven wij door middel van grafieken optimaal inzicht in het aflopen van beleidsperiodes en toekomstige keuzemogelijkheden. Op de website staan de grafieken per Kerntaak. Hieronder zijn de grafieken opgenomen voor de totale begroting. Hiermee is deze opdracht vanuit Coalitieakkoord afgerond.

Inzicht in flexibiliteit begroting

Inzicht in structurele en incidentele lasten begroting*

*De grafiek S en I is exclusief vrije ruimte in budgettair perspectief, de Algemene reserve en de Algemene reserve KvO.

De flexibiliteit van de begroting gaat over natuurlijke momenten waarop keuzes gemaakt kunnen worden om middelen anders in te zetten. De grafieken laten een beeld zien op hoofdlijnen. Het betekent niet dat deze middelen altijd in één keer volledig anders ingezet kunnen worden. Het gaat dan ook niet om vrije ruimte. Het is een afweging van meer of minder, waarbij geldt dat het bijstellen van budgetten invloed kan hebben op ambities, beleid of wettelijke verplichtingen. Als budgetten worden bijgesteld, dan moeten de beleidsmatige gevolgen inzichtelijk gemaakt – en betrokken – worden in de afweging. Het uitgangspunt van heroverweging ligt niet ten grondslag aan deze uitwerking. Bij een eventuele heroverweging kan de volledige begroting worden betrokken. Dus ook de budgetten die zijn opgenomen bij beleid in uitvoering.

3. Voorstellen

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2018 is een aantal moties aangenomen. De uitwerking van deze moties is opgenomen in de Begroting 2018. Hieronder lichten we enkele voorstellen die in de begroting zijn opgenomen in detail toe.

Motie Eshuis c.s. | Extra reservering collegeperiode 2019-2023

Bij de Perspectiefnota 2018 heeft u ons met deze motie verzocht in de concept-begroting 2018 bovenop de al voor de volgende collegeperiode gereserveerde 40 miljoen een extra reservering van 20 miljoen euro op te nemen. Het budgettair perspectief laat een gunstiger beeld zien voor de komende jaren, waardoor onze financiële positie verbetert. Dit laat ruimte om deze extra reservering op te nemen.

Wij stellen u voor om de reservering voor de volgende coalitieperiode ten laste van de vrije ruimte in de Algemene reserve incidenteel met € 20 miljoen te verhogen van € 40 miljoen naar € 60 miljoen.

Motie Westert c.s. | Weerbare overheid tegen ondermijning

Op 19 juli 2017 heeft u deze motie aangenomen waarin u ons verzoekt om een ontwikkelprogramma tegen ondermijnende criminaliteit op te zetten. Wij willen de komende twee jaar binnen de eigen organisatie en met onze partners ondermijning tegengaan door een programma Weerbare overheid te starten.

Vanuit het Investeringsvoorstel Kwaliteit Openbaar Bestuur (PS/2016/344) ondersteunen we het RIEC Oost Nederland al bij het maken van ondermijningsbeelden voor de Overijsselse gemeenten. Bovendien financieren we voor drie jaar een Twents programma tegen ondermijning.

Met het programma Weerbare overheid versterken wij verder onze rol in de aanpak tegen ondermijning. Dit doen we door de eigen organisatie weerbaarder te maken en samen met verschillende partners, waaronder het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertisecentrum), Politie, OM, belastingdienst, gemeenten, Veiligheidsregio's en andere relevante overheids- en externe partners gezamenlijk de strijd aan gaan tegen ondermijning.

Hierbij is intern het ontwikkelen en uitvoeren van nieuw BIBOB beleid een speerpunt naast het creëren van bewustwording. Extern doen we dit door het netwerk te verstevigen, samenwerking te bevorderen en te verkennen op welke terreinen de provincie verder bij kan dragen aan de aanpak van ondermijning.

De tweede helft van 2017 gebruiken we voor de voorbereiding van het programma om per 2018 met de uitvoering te starten. Na twee jaar (eind 2019) evalueren we het programma.

Wij stellen u voor vanaf 2018 structureel € 450.000 beschikbaar te stellen vanuit de algemene middelen voor de weerbare overheid tegen ondermijning, waarvan € 250.000 aan personeelsgebonden lasten en € 200.000 aan programmalasten.

Motie Bakker c.s. | Extra ondersteuning gescheperde schaapskuddes

In deze motie heeft u ons verzocht met een dekkingsvoorstel te komen om voor de duur van 4 jaar (2018 tot en met 2021) aan de terreinbeherende organisaties Staatbosbeheer en Landschap Overijssel en Natuurmonumenten een maximaal extra budget van jaarlijks € 150.000 beschikbaar te stellen voor het ondersteunen van minimaal vijf jaarrond ingezette gescheperde schaapskuddes in Overijssel.

Wij stellen u voor het budget voor de gescheperde schaapskuddes van jaarlijks € 150.000 voor de periode 2018 – 2021 beschikbaar te stellen vanuit de reserve Uitvoering KVO - prestatie 5.5.1 Gastvrij Overijssel 2016-2019 (2 * € 150.000) en de reserve Afrekening pMJP (2* € 150.000) en toe te voegen aan prestatie 3.3.5 Versterken samenhang natuur en economie.

Motie Stelpstra c.s. | Integraal begroten en rapporteren

In uw vergadering van 25 januari en 2 februari 2017 heeft u deze motie aangenomen. Deze motie gaat niet alleen (meer) om de eigen bedrijfsvoering. Dit betreft alles wat de provincie doet. Bij een model als Integrated Reporting wordt financiële en niet financiële managementinformatie gecombineerd en wordt daarmee inzicht gegeven op de maatschappelijke waardecreatie. Met de programmabegroting en de daarin opgenomen financiële als beleidsmatige/maatschappelijke kengetallen en indicatoren wordt hier in de basis vorm aan gegeven. We hebben verder met de infographics bij de jaarrekening al een stap gezet bovenop de tweejaarlijkse, eerder afgesproken duurzaamheidsmonitor. De ontwikkeling van deze infographics brengen een behoorlijke investering met zich mee (circa €10.000 per onderwerp). Als wij voor alle onderwerpen in de begroting infographics moeten maken, dan zal dit leiden tot substantiële lasten. Het is dan de vraag of de baten opwegen tegen de lasten. Overige goede voorbeelden van een veel verdergaande, brede groene begroting binnen de lagere overheden zijn ons niet bekend. Wij stellen voor de groene en meer duurzame insteek van de indicatoren op te pakken in het ontwikkeltraject rond de P&C cyclus dat reeds met uw Staten is afgesproken. De audit commissie is hierbij in de lead.

Wij stellen voor om de motie Stelpstra c.s. – integraal begroten en rapporteren – verder op te pakken in het doorontwikkelingstraject rond de P&C cyclus dat reeds eerder met uw Staten is afgesproken.

Vereenvoudiging financiële systeem met betrekking tot de reserves KvO

In de reserves Kwaliteit van Overijssel (KvO) wordt onderscheid gemaakt in de middelen die vorige collegeperiode (2011-2015) beschikbaar zijn gesteld en de KvO-budgetten die in deze periode (2015 – 2019) beschikbaar zijn gesteld. Ter vereenvoudiging van het financiële systeem in de reserves KvO gaan wij geen onderscheid meer maken tussen de KvO-budgetten die in de vorige collegeperiode (2011-2015) beschikbaar zijn gesteld en de KvO-budgetten die in deze periode (2015 – 2019) beschikbaar zijn gesteld.

Structureel toevoegen middelen voormalige decentralisatie-uitkering Natuur aan Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk.

In de Meicirculaire is de incidentele decentralisatie-uitkering natuur vanaf 2017 geïntegreerd in de structurele algemene uitkering. De decentralisatie-uitkering werd als incidentele last toegevoegd aan de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk. Om ongewenste effecten op het structurele en incidentele saldo in het budgettair perspectief te voorkomen stellen wij voor de toevoegingen van de voormalige

decentralisatie-uitkering Natuur aan deze reserve toe te voegen aan uitzondering e. binnen het beleid 'Structureel/incidenteel', waarmee de toevoegingen als structureel aangemerkt zullen worden.

Wij stellen u voor de toevoegingen van de voormalige decentralisatie-uitkering Natuur aan de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk toe te voegen aan uitzondering e. binnen het beleid 'Structureel/incidenteel', waarmee de toevoegingen als structureel aangemerkt zullen worden.

Energiefonds Overijssel

Het onderzoek naar tijdelijk benodigde liquiditeiten voor de dip in de financieringscapaciteit, zoals benoemd in de Perspectiefnota 2018, wordt binnenkort afgerond. We geven hierover bij de Monitor Overijssel 2017-II uitsluitel.

4. Budgettair perspectief

In het coalitieakkoord is als uitgangspunt opgenomen dat de provincie staat voor een gezonde financiële huishouding: nu en in de toekomst. Wij presenteren u een sluitende begroting volgens de eisen die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan ons stellen.

De vastgestelde begrotingssaldi uit het budgettair perspectief, zoals gepresenteerd in de Perspectiefnota 2018 (PS/2017/404) zijn de basis voor de actualisering van het budgettair perspectief. De belangrijkste wijziging ten opzichte van de Perspectiefnota 2018 is de verwerking van de Meicirculaire 2017. Hierna volgen overzichten met achtereenvolgens het totale, structurele en het incidentele budgettair perspectief. De verdere toelichting staat in bijlage II.

Totale budgettair perspectief

		(x € 1.000)			
Budgettair perspectief	AR	2018	2019	2020	2021
Saldi conform Perspectiefnota 2018	65.797	-	7.690	16.011	14.325
Actualisering begroting	-19.999	7.216	7.943	6.955	2.753
Niet-beïnvloedbare mutaties	1	7.666	8.393	7.405	3.203
Beïnvloedbare mutaties	-20.000	-450	-450	-450	-450
Beschikbare budgettaire ruimte	45.798	7.216	15.633	22.966	17.078
Mutatie vrije ruimte Algemene Reserve	7.216	-7.216	-	-	-
Nieuw budgettair perspectief	53.014	-	15.633	22.966	17.078
Beschikbaar voor de volgende coalitie in de Algemene reserve (Bestuursperiode 2019-2023)				60.000	

Structureel budgettair perspectief

		(x € 1.000)			
Structureel budgettair perspectief		2018	2019	2020	2021
Structurele saldi conform Perspectiefnota 2018		26.648	19.680	9.263	5.370
Actualisering begroting		-450	-450	-450	-450
Beïnvloedbare mutaties		-450	-450	-450	-450
Niet-beïnvloedbare mutaties		8.202	8.826	7.810	7.754
Nieuw structureel saldo		34.400	28.056	16.623	12.674

Incidenteel budgettair perspectief

(x € 1.000)					
Incidenteel budgettair perspectief	<i>AR</i> ¹	2018	2019	2020	2021
Incidentele saldi conform Perspectiefnota 2018	65.797	-26.648	-11.990	6.748	8.955
Actualisering begroting	-19.999	-536	-433	-405	-4.551
Beïnvloedbare mutaties	-20.000	-	-	-	-
Niet-beïnvloedbare mutaties	1	-536	-433	-405	-4.551
Nieuw incidenteel saldo exclusief AR	45.798	-27.184	-12.423	6.343	4.404
Mutatie vrije ruimte Algemene Reserve	7.216	-7.216			
Nieuw incidenteel saldo	53.014	-34.400	-12.423	6.343	4.404
Beschikbaar voor de volgende coalitie in de Algemene reserve (Bestuursperiode 2019-2023)				60.000	

¹ Algemene reserve

5. Wijzigingen reserves, voorzieningen en doeluitkeringen

In de Perspectiefnota 2018 is het volgende besloten:

"De exploitatielasten van het openbaar vervoer vormen een substantieel deel van de structurele begroting. De OV-concessies worden voor een periode van 8 tot 15 jaar verleend. Gedurende de uitvoering zijn de lasten beperkt beïnvloedbaar. In de contracten is opgenomen dat de OV-index van toepassing is. Wij stellen daarom voor om vanaf 2018 over de exploitatielasten van het OV een gewogen vijf jaars gemiddelde van de OV-index toe te passen. Met deze maatregel kunnen we de werkelijke kostenontwikkeling in het OV beter volgen. Daarnaast kunnen we tekorten op de langjarige contracten met vervoerders voorkomen en een lagere OV-risicoreserve aanhouden. Voor 2018 is de gewogen gemiddelde OV index 1,26%. De OV-begroting blijft wel gevoelig voor de jaarlijkse fluctuaties (overschot/tekort) als gevolg van de OV-index. Deze jaarlijkse fluctuaties in de exploitatie OV worden opgevangen met de OV-risicoreserve. De OV risicoreserve wordt voorzien van een plafond dat is gebaseerd op een risicoinschatting. De OV-risicoreserve wordt gevoed met niet bestede middelen voor verkeer en vervoer. Indien bij de jaarrekening wordt vastgesteld dat het plafond wordt overstegen vloeit het meerdere terug naar de algemene middelen."

In de Begroting 2018 zal voor fluctuerende inkomsten, uitgaven en risico's van het openbaar vervoer de volgende reserve worden ingesteld: Bestemmingsreserve Openbaar Vervoer. Dit heeft ook tot gevolg dat de Bestemmingsreserve verkeer en vervoer wordt aangepast in Bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer. In bijlage III zijn de formats van beide reserves opgenomen.

3h. Wij stellen u voor de formats voor de nieuwe Bestemmingsreserve Openbaar Vervoer en het wijzigen van de Bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer vast te stellen.

6. EMU-saldo

Op basis van de voorliggende begroting verwachten wij in 2018 een EMU-tekort van € 81,6 miljoen te realiseren. Dit EMU-tekort wordt veroorzaakt door de lopende investeringen in met name materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut en voorziene grondverwervingen voor realisatie van de Ontwikkelopgave.

In het Financieel Akkoord uit 2013 zijn tussen Rijk en decentrale overheden afspraken gemaakt over het EMU-tekort op macroniveau voor verschillende jaren. Tot dusver konden onze overschrijdingen van de referentiewaarde worden opgevangen binnen de macronorm.

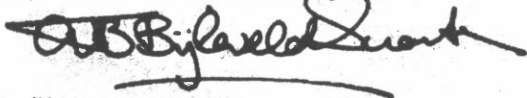
De afgelopen jaren bleven de EMU-tekorten van de decentrale overheden achter op de afgegeven ramingen en verwachtingen uit het financieel akkoord. Onze voorliggende EMU-meerjarenraming toont echter voor de komende jaren forse EMU-tekorten, eveneens veroorzaakt door materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut en voorziene grondverwervingen voor realisatie van de Ontwikkelopgave. Wanneer deze lijn zich landelijk doorzet bij alle decentrale overheden, mag worden verwacht dat de EMU-tekorten van de decentrale overheden zullen oplopen; in lijn met de eerder

afgegeven verwachtingen. Wij zullen bij het Rijk het belang van voldoende EMU-ruimte blijven benadrukken.

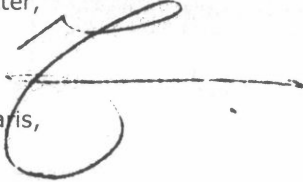
Voorstel

Gelet op het voorgaande stellen wij u voor het besluit te nemen, als in concept in bijlage I verwoord.

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter,

secretaris,

Ontwerpbesluit nr. PS/2017/664

Provinciale Staten van Overijssel,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 2017/0323227

overwegende

besluiten:

1. De Begroting 2018 en het bijlagenboek inclusief meerjarenraming 2018-2021 vast te stellen.
2. In te stemmen met het budgettair perspectief, zoals opgenomen in dit Statenvoorstel PS/2017/664 van de Begroting 2018.
3. Alle mutaties op de reserves en voorzieningen zoals verwerkt in de Begroting 2018, vast te stellen.
4. De reservering voor de volgende coalitieperiode incidenteel met € 20 miljoen te verhogen (van € 40 miljoen naar € 60 miljoen) vanuit de vrije ruimte in de Algemene reserve.
5. Het budget voor de gescheperde schaapskuddes van jaarlijks € 150.000 voor de periode 2018 – 2021 beschikbaar te stellen vanuit de reserve Uitvoering KVO - prestatie 5.5.1 Gastvrij Overijssel 2016-2019 (2 * € 150.000,--) en de reserve Afrekening pMJP (2* € 150.000,--) en toe te voegen aan prestatie 3.3.5 Versterken samenhang natuur en economie.
6. Vanaf 2018 structureel € 450.000 beschikbaar te stellen vanuit de algemene middelen voor de weerbare overheid tegen ondermijning, waarvan € 250.000,-- aan personeelsgebonden lasten en € 200.000,-- aan programmalasten.
7. Vanaf 2018 structureel € 150.000 beschikbaar te stellen voor voorkantsamenwerking en dit budgettair neutraal te dekken door een korting door te voeren op de indexering van € 150.000,--.
8. De motie Stelpstra c.s. – integraal begroten en rapporteren – verder op te pakken in het doorontwikkelingstraject rond de indicatoren dat reeds eerder met de Staten is afgesproken.
9. de toevoegingen van de voormalige decentralisatie uitkering Natuur aan de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk als structureel aan te merken en dit op te nemen in de uitzonderingen van Structureel/Incidenteel.
10. in te stemmen met de formats voor de nieuwe Bestemmingsreserve Openbaar Vervoer en het wijzigen van de Bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.

Zwolle,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

griffier,

Bijlage II - Toelichting op budgettair perspectief

In deze bijlage lichten we de belangrijkste mutaties in het budgettair perspectief toe.

(x € 1.000)				
Structurele beïnvloedbare mutaties	2018	2019	2020	2021
Motie Westert c.s. Weerbare overheid tegen ondermijning	-450	-450	-450	-450
Totaal structurele mutaties	-450	-450	-450	-450

(x € 1.000)					
Incidentele beïnvloedbare mutaties	AR	2018	2019	2020	2021
Motie Eshuis c.s. Extra reservering collegeperiode 2019-2023	-20.000				
Totaal incidentele mutaties	-20.000	-	-	-	-

Motie Westert c.s. | Weerbare overheid tegen ondermijning

Op 19 juli 2017 heeft u deze motie aangenomen waarin u ons verzoekt om een ontwikkelprogramma tegen ondermijnende criminaliteit op te zetten. Wij willen de komende twee jaar binnen de eigen organisatie en met onze partners ondermijning tegengaan door een programma Weerbare overheid te starten.

Vanuit het Investeringsvoorstel Kwaliteit Openbaar Bestuur (PS/2016/344) ondersteunen we het RIEC Oost Nederland al bij het maken van ondermijningsbeelden voor de Overijsselse gemeenten. Bovendien financieren we voor drie jaar een Twents programma tegen ondermijning.

Met het programma Weerbare overheid versterken wij verder onze rol in de aanpak tegen ondermijning. Dit doen we door de eigen organisatie weerbaarder te maken en samen met verschillende partners, waaronder het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertisecentrum), Politie, OM, belastingdienst, gemeenten, Veiligheidsregio's en andere relevante overheids- en externe partners gezamenlijk de strijd aan gaan tegen ondermijning.

Hierbij is intern het ontwikkelen en uitvoeren van nieuw BIBOB beleid een speerpunt naast het creëren van bewustwording. Extern doen we dit door het netwerk te verstevigen, samenwerking te bevorderen en te verkennen op welke terreinen de provincie verder bij kan dragen aan de aanpak van ondermijning.

De tweede helft van 2017 gebruiken we voor de voorbereiding van het programma om per 2018 met de uitvoering te starten. Na twee jaar (eind 2019) evalueren we het programma. Voorgesteld wordt vanaf 2018 structureel € 450.000 beschikbaar te stellen vanuit de algemene middelen voor de weerbare overheid tegen ondermijning, waarvan € 250.000,- aan personeelsgebonden lasten en € 200.000,- aan programmalasten.

Motie Eshuis c.s. | Extra reservering collegeperiode 2019-2023

Bij de Perspectiefnota 2018 heeft u ons met deze motie verzocht in de concept-begroting 2018 bovenop de al voor de volgende collegeperiode gereserveerde 40 miljoen een extra reservering van 20 miljoen euro op te nemen. Voorgesteld wordt om de reservering voor de volgende coalitieperiode ten laste van de vrije ruimte in de Algemene reserve incidenteel met € 20 miljoen te verhogen van € 40 miljoen naar € 60 miljoen.

(x € 1.000)				
Structurele niet-beïnvloedbare mutaties	2018	2019	2020	2021
<i>Autonome ontwikkelingen:</i>				
Meicirculaire provinciefonds	8.105	8.119	8.123	8.125
Effecten CAO 2017-2018	8.674	8.678	8.678	8.678
	-569	-559	-555	-553
<i>Overige mutaties:</i>				
Indexering	97	707	-313	-371
Actualisering investeringskredieten en afschrijvingslasten	-459	-451	-481	-491
Actualisering rente doeluitkeringen	442	1.017	28	-22
Actualisering leges	53	598	-1	-1
Actualisering budgetten verkeer en vervoer	-86	-86	-86	-86
Afrondingen	147	-370	226	229
Structureel renderend kapitaal		-1	1	
	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal structurele mutaties	8.202	8.826	7.810	7.754

(x € 1.000)					
Incidentele niet-beïnvloedbare mutaties	AR	2018	2019	2020	2021
<i>Overige mutaties:</i>	<i>1</i>	<i>-536</i>	<i>-433</i>	<i>-405</i>	<i>-4.551</i>
Indexering		-52	-62	-34	-
Actualisering grondverkopen		-175	-175	-175	-4.330
Actualisering rente reserves		-309	-197	-197	-221
Afrondingen	1		1	1	
Structureel renderend kapitaal		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal incidentele mutaties	1	-536	-433	-405	-4.551

Meicirculaire provinciefonds

In de meicirculaire zijn de accessen voor 2016 tot en met 2018 bijgesteld. Voor 2018 en verder betekent dit voor Overijssel een jaarlijks positief structureel effect van € 8,1 miljoen. Daarnaast is het plafond voor het BTW-compensatiefonds bijgesteld, wat gecombineerd met de actualisering van de toevoegingen aan Algemene reserve egalisatie plafond BTW-compensatiefonds leidt tot een jaarlijks positief structureel effect van € 0,6 miljoen.

Effecten CAO 2017-2018

Voor de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2018 geldt een nieuwe CAO. Onderdeel daarvan zijn onder andere structurele salarisverhogingen per 1 juli 2017 van 2% en per 1 januari 2018 van 2,05%. Deze verhogingen leiden tot een stijging van de personeelsgebonden kosten met jaarlijks € 2,25 miljoen. Voor 0,75% wordt de verhoging vanaf 2018 gefinancierd door het afschaffen van het budget voor flexibel belonen. Daarnaast wordt de verhoging voor jaarlijks € 1,2 miljoen gefinancierd uit het bij de Perspectiefnota daarvoor opgenomen indexeringsbedrag. Het effect dat resteert is een structurele stijging van de personeelsgebonden lasten met jaarlijks € 0,6 miljoen.

Indexering

Bij de Perspectiefnota 2018 is een inschatting gedaan van de benodigde indexering. Bij het opstellen van deze begroting is gebleken dat er jaarlijks een extra bedrag van jaarlijks € 0,2 miljoen benodigd is. Daarnaast is bij het omzetten van de jaarlijkse beheer en onderhoudsbudgetten in toevoegingen aan de Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur niet onderkend dat deze toevoegingen eveneens voor inflatie gecorrigeerd dienen te worden, wat een extra jaarlijks bedrag van € 0,3 miljoen met zich meebrengt.

Na het toekennen van de indexering aan de budgetten is hierop een naar rato korting doorgevoerd ten bate van een structureel jaarlijks budget van € 150.000 voor Voorkantsamenwerking in den brede maar is financieel gealloceerd binnen Kerntaak 1.

Actualisering investeringskredieten en afschrijvingslasten

Bij het opstellen van de begroting zijn de investeringskredieten geactualiseerd, wat in 2018 en 2019 resulteert in tijdelijke vrijval van de bijbehorende afschrijvingslasten.

Actualisering rente doeluitkeringen

Dit betreft de actualisering van de rentetoevoeging aan de Doeluitkering verbetering N34.

Actualisering leges

Bij de actualisering van de begroting 2018 bleek dat het aantal te verwachten aanvragen, waarvoor leges in rekening gebracht wordt, lager te zijn dan de aantallen waarmee de laatste jaren gerekend is. Aangezien de legesverordening gebaseerd is op integrale kostprijsberekening, betekent dit dan een deel van de toegerekende overhead niet meer gedekt kan worden uit de legesbaten. Dit leidt tot een structurele tegenvaller van € 0,1 miljoen

Actualisering budgetten verkeer en vervoer

Bij het opstellen van de begroting zijn de budgetten verkeer en vervoer geactualiseerd, waardoor enkele verschuivingen in de tijd zijn opgetreden, die leiden tot mutaties in het budgettair perspectief.

Actualisering grondverkopen

De actualisering van de verwachte grondtransacties leiden tot een verlaging van de incidentele opbrengsten. De opbrengsten in 2021 liggen € 4,3 miljoen lager dan in 2020 en deze bijstelling is onderdeel van het zichtbaar worden van de nieuwe jaarschijf.

Actualisering rente reserves

Dit is de actualisering van de rentetoevoegingen aan de reserves Europese programma's, Provinciale infrastructuur en Waterwegen

Structureel renderend kapitaal

Voor het genereren van structurele inkomsten wordt conform uw besluitvorming bij de Perspectiefnota 2018 maximaal € 40 miljoen aan aandelen overgenomen van gemeenten in Overijssel. Wij verwachten gemiddeld een minimaal rendement van 1,5% te behalen. Daarbij aangetekend dat dividendopbrengsten altijd onzeker blijven. In het budgettair perspectief is hiervoor een pm-post opgenomen. Na de overname van de aandelen zullen de verwachte dividendopbrengsten worden opgenomen in het budgettair perspectief.

Bijlage III - Bestemmingsreserve Openbaar Vervoer en Bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer

Naam	Bestemmingsreserve Openbaar Vervoer
Soort	Bestemmingsreserve
Ingesteld op	(NIEUW – BEGROTING 2018)
Doel	De reserve is ingesteld met als doel om de fluctuerende inkomsten, uitgaven en risico's van het openbaar vervoer op te kunnen vangen. De reserve draagt bij aan de borging van de continuïteit van het vastgestelde beleid.
Specifieke spelregels	<ul style="list-style-type: none"> • De maximum omvang van de reserve is voorlopig bepaald op € 30 miljoen. De OV begroting heeft een jaarlijkse (bruto) omvang van circa € 100 miljoen en bestaat hoofdzakelijk uit contracten met een looptijd van 8 tot 15 jaar. Een reserve positie van € 30 miljoen komt overeen met ongeveer 3% van de OV exploitatiekosten gerekend over een periode 10 jaar. • Bij een omvang van de reserve van € 15 miljoen of lager wordt bekeken of het noodzakelijk is maatregelen te treffen die het structurele begrotingsevenwicht van de OV begroting herstellen. • Het batig saldo op de OV begroting vloeit naar de reserve. Als de benodigde maximale omvang van de reserve is bereikt, dan vloeit het meerdere op jaareinde terug naar de Algemene reserve. • Het negatief saldo als gevolg van fluctuerende inkomsten, uitgaven en risico's van het openbaar vervoer worden ten laste van de reserve gebracht.
Verwachte einddatum	Geen einddatum
Vrije ruimte	€ 0
Onderdeel weerstandsvermogen	De reserve wordt ultimo 2017 gevoed met een incidentele uitname afkomstig uit de bestemmingsreserve verkeer en vervoer. Deze middelen zijn opgebouwd uit de voormalige BDU verkeer en vervoer van het Rijk. Met ingang van 2018 wordt het saldo op prestatie 4.2.3. (Concessie- en contractmanagement van trein, bus) verrekend met deze reserve. De reserve maakt hiermee onderdeel uit van het weerstandsvermogen.
Toelichting	<p>De omvang van bestemmingsreserve Openbaar Vervoer is vooralsnog bepaald aan de hand van de onderstaande risico's:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reizigersopbrengsten: Voor een deel van de concessies is provincie Overijssel verantwoordelijk voor de opbrengsten. Het risico bestaat dat de reizigersopbrengsten minder snel stijgen dan dat de contractuele te vergoeden kostprijs van de betreffende OV-concessies. 2. Invoering ERTMS : Het European Rail Traffic Management System (ERTMS) is de nieuwe internationale standaard voor treinbesturing en – beveiliging. Dit systeem wordt voor 2028 ingevoerd. Vanwege de eisen aan het materieel betekent dit een risico voor een aantal van de Overijsselse treindiensten. 3. Gebruiksvergoeding spoor: Voor het jaar 2019 wordt een aanpassing van de toerekeningssystematiek van de gebruiksvergoeding verwacht waarmee de gebruikscomponent wordt doorbelast aan vervoerders. Provincie Overijssel vergoedt deze kosten via de exploitatiesubsidie aan vervoerders. 4. Aanbestedingsrisico`s: De concessies Midden-Overijssel (2018), Twents (2021), Vechtdal (2025) worden de komende jaren aanbesteed. 5. Opvangen jaarlijkse indexverschillen :In de perspectiefnota van 2018 is besloten om het OV-budget te laten stijgen met het vijfjaarsgemiddelde van de OV-index, Een groot deel van het indexatie-risico wordt hiermee ondervangen. Niettemin was het indexatiepercentage de afgelopen jaren laag en trekt de conjunctuur weer aan. Hierdoor kan het werkelijk indexeringspercentage sneller stijgen dan het 5 jaars gemiddelde dat met vertraging volgt. Dit vertragingseffect, werkt overigens ook andersom.

Naam	Bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer
Soort	Bestemmingsreserve
Ingesteld op	Bij besluit PS/2015/687 van Provinciale Staten van Overijssel. (GEWIJZIGD – BEGROTING 2018)
Doel	De reserve heeft tot doel invulling te geven aan de gewenste samenwerking met partners door meerjarig te programmeren. De voor mobiliteitsprogramma's en bestuurlijke afspraken toegezegde middelen worden in de reserve geparkeerd gedurende de afgesproken looptijd van het specifieke programma. De mobiliteitsprogramma's zijn gericht op de realisering van regionale en bovenlokale mobiliteitsprojecten (infra en niet-infra). Daarnaast heeft deze reserve als doel om rijksuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (bijv. lenteakkoord, beter benutten, beter benutten regionaal spoor) te parkeren.
Specifieke spelregels	Op het moment dat de looptijd van een mobiliteitsprogramma of bestuurlijke afspraken is afgelopen vallen de resterende middelen uit het programma vrij naar de Bestemmingsreserve Openbaar Vervoer. Als de benodigde maximale omvang van de Bestemmingsreserve Openbaar Vervoer is bereikt, dan vloeit het meerdere op jaareinde terug naar de Algemene reserve.
Verwachte einddatum	Geen einddatum
Vrije ruimte	€ 0,--
Onderdeel weerstandsvermogen	€ 0,--
Toelichting	De reserve wordt aangewend ter financiering van mobiliteitsprogramma's in West-Overijssel en Twente alsmede bestedingen die ten laste moeten worden gebracht van rijksuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (bijv. DU V&V projecten). Na een uitname van in 2017 voor het vullen van een afzonderlijke Bestemmingsreserve Openbaar Vervoer zal de stand van de reserve ultimo 2017 worden opgemaakt. Het resterende saldo is gelabeld met besluitvorming voor specifieke mobiliteitsprogramma's, garanties en rijksbijdragen op het gebied van verkeer en vervoer.